

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av ändringar av koden i konventionen om arbete till sjöss samt med förslag till lagar om ändring av 8 § i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg och 9 a § i lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner 2016 års ändringar av koden i Internationella arbetsorganisationens konvention om arbete till sjöss från 2006 samt en lag genom vilken de bestämmelser i ändringarna som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. I syfte att genomföra de ändringar som gjorts i koden föreslås det att lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg ändras så att arbetarskyddsmyndigheten kan förlänga giltighetstiden för ett sjöarbetscertifikat med högst fem månader i situationer där fartyget fortfarande uppfyller de föreskrivna kraven för beviljande av certifikat, men ett nytt certifikat inte genast kan utfärdas för fartyget eller göras tillgängligt ombord innan giltighetstiden för det tidigare certifikatet löper ut.

I propositionen föreslås det också att lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart ändras så att den totala arbetstiden begränsas i stället för det maximala antalet övertidstimmar. Det regleringssättet är bättre lämpat för de situationer där arbete utförs enligt ett avlösningssystem.

Ändringarna av konventionen om arbete till sjöss träder i kraft internationellt den 8 januari 2019. Den lag genom vilken ändringarna sätts i kraft avses träda i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet. Avsikten är att lagen i fråga och de ändringar som föreslås i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg ska träda i kraft samtidigt som ändringarna av koden i konventionen träder i kraft internationellt. Den ändring som föreslås i lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Sjöarbetscertifikat	3
2.2 Begränsningen av det maximala antalet övertidstimmar i lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart	4
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	5
3.1 2016 års ändringar i konventionen om arbete till sjöss från 2006	5
3.2 Den maximala arbetstiden i inlandssjöfarten	5
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	5
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	5
DETALJMOTIVERING	6
1 ÖVERENSKOMMELSENS INNEHÅLL OCH FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND.....	6
2 MOTIVERING TILL LAGFÖRSLAGEN	7
2.1 Lag om godkännande av ändringar av koden i konventionen om arbete till sjöss.....	7
2.2 Lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg.....	7
2.3 Lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart	8
3 IKRAFTTRÄDANDE	9
4 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE OCH BEHANDLINGSORDNING.....	9
LAGFÖRSLAG	11
1. Lag om ändringar av koden i konventionen om arbete till sjöss.....	11
2. Lag om ändring av 8 § i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg.....	11
3. Lag om ändring av 9 a § i lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart.....	12
KONVENTIONSTEXT.....	13
BILAGA	16
PARALLELLETEXT	16
2. Lag om ändring av 8 § i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg.....	16
3. Lag om ändring av 9 a § i lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart.....	18

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Konventionen om arbete till sjöss från 2006, nedan *sjöarbetskonventionen*, antogs vid sjöarbetskonferensen den 23 februari 2006. Genom konventionen reviderades 37 tidigare konventioner av Internationella arbetsorganisationen (ILO). Syftet med ILO:s sjöarbetskonvention är att fastställa sådana internationella miniminormer för hela sektorn som är enkla, tydliga och konsekventa. Konventionen gäller bl.a. villkoren för anställningsförhållandena inom sjöfarten, inkvartering och rekreationsmöjligheter, mat och förplägnad, skydd för hälsa och social trygghet samt tillsyn över och genomförande av konventionen.

Vid 2016 års internationella arbetskonferens antogs de ändringar som den särskilda treparts-kommittén berett till koden i sjöarbetskonventionen. Ändringarna gäller sjöpersonals skydd för trakasserier och mobbning samt möjligheten att förlänga giltighetstiden för ett sjöarbetscertifikat i situationer där fartyget fortfarande uppfyller de föreskrivna kraven för beviljande av certifikat, men ett nytt certifikat inte genast kan utfärdas för fartyget eller göras tillgängligt ombord innan giltighetstiden för det tidigare certifikatet löper ut. Den senare ändringen riktar sig till den juridiskt bindande delen av konventionen.

I enlighet med artikel XV i sjöarbetskonventionen träder ändringarna av koden i kraft internationellt den 8 januari 2019. Enligt punkt 8 i artikel XV i konventionen träder en ändring som antagits i koden i konventionen dock inte i kraft automatiskt för en sådan stat som inom utsatt tid meddelar generaldirektören att ändringen är bindande först efter att staten gjort en separat anmälan om att ändringen godkänts.

Eftersom ändringen av koden i Finland hör till området för lagstiftningen, har Finland meddelat ILO:s generaldirektör att ändringen för vår del träder i kraft först efter att Finland separat anmält generaldirektören att ändringen godkänts.

Målet är att de ändringar i bestämmelserna som behövs i Finland fås i kraft samtidigt som ändringarna av koden träder i kraft internationellt. Således kan Finland meddela ILO:s generaldirektör om att de antagits och satts i kraft före den tidpunkten. På detta sätt träder ändringarna för Finlands del i kraft samtidigt med andra länder som ratificerat sjöarbetskonventionen.

2 Nuläge

2.1 Sjöarbetscertifikat

Enligt sjöarbetskonventionen ska varje medlemsstat se till att fartyg som för dess flagg har ett gällande sjöarbetscertifikat för att visa att arbets- och levnadsförhållandena för sjömän och de åtgärder genom vilka dessa kontinuerligt övervakas har kontrollerats och att de motsvarar nationella lagar och bestämmelser. Ett sjöarbetscertifikat behövs på fartyg i utrikesfart vars brutodräktighet överstiger 500. Ett sjöarbetscertifikat kan på ansökan av redaren också beviljas fartyg som är mindre.

Sjöarbetscertifikat beviljas av Trafiksäkerhetsverket Trafif. Beviljandet förutsätter att arbetarskyddsmyndigheten har gjort en inspektion ombord och lämnat ett utlåtande som förordar beviljande av sjöarbetscertifikat till Trafiksäkerhetsverket. Dessutom förutsätts befälhavarens utlåtande om fartygets besättning och fartygspersonalens kvalifikationer samt redarens meddelande om att sjöarbetsvillkoren iaktas.

Sjöarbetscertifikatet gäller i fem år. På fartyget ska dock göras en intermediär inspektion minst två eller högst tre år före den årsdag då giltighetstiden för sjöarbetscertifikatet löper ut.

I sjöarbetskonventionen förutsätts att medlemsstaterna övervakar efterlevnaden av konventionen samt ordnar regelbundna inspektioner, rapportering och rättsliga förfaranden i enlighet med sin lagstiftning. Även i samband med hamnstatskontrollerna kontrolleras att ett certifikat finns.

2.2 Begränsningen av det maximala antalet övertidstimmar i lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart

Rådet antog den 19 december 2014 direktivet (2014/112/EU) om genomförande av det europeiska avtal som ingåtts av European Barge Union (EBU), European Skippers Organisation (ESO) och Europeiska transportarbetarfederationen (ETF) om arbetstidens förläggning i vissa avseenden inom inlandssjöfarten, nedan *arbetstidsdirektivet för inlandssjöfarten*. Direktivet innehåller bestämmelser om bland annat arbetstider, vilotider samt semester för arbetstagare som arbetar inom inlandssjöfarten.

Direktivet grundade sig på en överenskommelse mellan arbetsmarknadsparter som opererade i hela Europa. Innan direktivet trädde i kraft gällde för inlandssjöfarten det allmänna arbetstidsdirektivet (2003/88/EEG), men det ansågs inte till alla delar lämpa sig för inlandssjöfartens behov.

Arbetstidsdirektivet för inlandssjöfarten genomfördes genom en lag om ändring lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart 1339/2016 (nedan *arbetstidslagen för inrikesfart*). Ändringarna gällde maximalantalet övertidstimmar, veckovila samt det maximala antalet på varandra följande arbetsdagar inom ramen för ett avlösningssystem. Ändringarna riktade sig till kommersiell inlandssjöfart.

Enligt klausul 3 i det bifogade avtalet till arbetstidsdirektivet för inlandssjöfarten får den genomsnittliga arbetstiden per vecka inte överstiga 48 timmar under en beräkningsperiod på 12 månader. Den högsta tillåtna arbetstiden under beräkningsperioden är 2304 timmar. I anställningar som understiger beräkningsperioden beräknas den högsta tillåtna arbetstiden i proportion till anställningstiden.

I fråga om maximal arbetstid genomfördes direktivet genom 9 a § i arbetstidslagen för inrikesfart, där det föreskrivs att i inlandssjöfart får övertidsarbetet för en arbetstagare uppgå till högst 384 timmar per år. Om arbetstagaren arbetar i ett anställningsförhållande för viss tid som understiger ett år, är den genomsnittliga maximala tiden för övertidsarbete åtta timmar per vecka. Denna 384 timmars gräns baserade sig på de krav som anges i direktivet (40 timmar ordinarie arbetstid + 8 timmar övertidsarbete under 48 veckor = 2304 timmar).

Lagändringen trädde i kraft den 1 januari 2017. När riksdagen antog lagen förutsatte riksdagen att regeringen noga följer vilka effekter genomförandet av arbetstidsdirektivet för inlandssjöfarten får och att den vid behov vidtar åtgärder för att jämka samman företagets behov av arbetskraft och förläggningen av arbetstagarnas arbetstid.

Bestämmelsen om det maximala antalet övertidstimmar har visat sig vara problematisk i situationer där inlandssjöfart idkas antingen dygnet runt eller en stor del av dygnet och där verksamheten fortsätter under hela perioden med öppet vatten. På sådana fartyg har det tillämpats ett avlösningssystem där arbetstagaren varannan vecka har en arbetsvecka och varannan vecka en ledig vecka (1:1 avlösning). Dessutom kan arbetet ha ordnats så att det på två arbetsveckor följer en ledig vecka (2:1 avlösning). För sådana system är det typiskt att övertidsarbete i en-

lighet med 8 och 9 § i arbetstidslagen för inrikesfart uppkommer varje vecka och maximiantalet övertidstimmar kan uppfyllas även om den maximala arbetstiden enligt arbetstidsdirektivet för inlandssjöfarten (2304 timmar per år/i genomsnitt 48 timmar i veckan) inte ännu uppfyllts. Detta beror på att den gällande bestämmelsen inte beaktar lediga veckor som beror på ett avlösningssystem.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 2016 års ändringar i konventionen om arbete till sjöss från 2006

Propositionen syftar till att Finland ska kunna få sin lagstiftning att motsvara 2016 års ändringar av ILO:s sjöarbetskonvention och att Finland ska kunna anmäla ILO att ändringarna för Finlands del träder i kraft samtidigt med andra länder som ratificerat sjöarbetskonventionen. Det föreslås att ändringarna av koden i konventionen godkänns och att de bestämmelser i ändringarna som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft genom lag. Det föreslås att lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg ändras så att arbetarskyddsmyndigheten kan förlänga giltighetstiden för ett sjöarbetscertifikat i högst fem månader i situationer där fartyget fortfarande uppfyller de föreskrivna kraven för beviljande av certifikat, men ett nytt certifikat inte genast kan utfärdas för fartyget eller göras tillgängligt ombord innan giltighetstiden för det tidigare certifikatet löper ut.

3.2 Den maximala arbetstiden i inlandssjöfarten

Lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart föreslås bli ändrad så att den totala arbetstiden begränsas i stället för det maximala antalet övertidstimmar. Det regleringssättet är bättre lämpat för de situationer där arbete utförs enligt ett avlösningssystem.

4 Propositionens konsekvenser

Ändringarna av koden i sjöarbetskonventionen och de lagändringar som följer av ändringarna bedöms ha obetydliga konsekvenser. Möjligheten att förlänga giltighetstiden för ett gällande sjöarbetscertifikat hjälper i situationer där det gjorts en förnyad inspektion på fartyget, men där ett nytt sjöarbetscertifikat inte ännu kunnat göras tillgängligt ombord innan det tidigare certifikatet upphör att gälla. Ett gällande certifikat är en förutsättning för att fartyget ska kunna idka utrikesfart. Avsaknaden av ett certifikat kan medföra avsevärd skada för redaren.

Årligen beviljas i genomsnitt 30 stycken sjöarbetscertifikat. Ändringen minskar i viss mån Trafiksäkerhetsverkets administrativa börda, eftersom den medför tidsmässig flexibilitet i processen för beviljande av certifikat.

Ändringen av 9 a § i arbetstidslagen för inrikesfart förbättrar verksamhetsförutsättningarna för sjötrafiken i fråga om inlandssjöfart i situationer där ett avlösningssystem tillämpas på fartyg och där fartygen trafikerar den största delen av dygnet och perioden med öppet vatten. I praktiken riktar sig ändringen i synnerhet till godstrafiken, men medför i viss mån mer spelrum även för passagerartrafiken i inlandssjöfart.

Betydelsen av den föreslagna ändringen väntas öka ytterligare på grund av att renoveringen av Saima kanal förlänger trafikperioden för kanalen.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid delegationen för sjömansärenden som finns i anslutning till arbets- och näringsministeriet. Utöver arbets- och näringsministeriet ingår i delegationen före-

trädare för social- och hälsovårdsministeriet, kommunikationsministeriet samt sjöfartssektorns arbetsmarknadsorganisationer.

Utlåtanden om propositionen gavs av social- och hälsovårdsministeriet, Trafiksäkerhetsverket Trafi, Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland, Suomen Varustamot ry, Suomen Merimies-Unioni SMU ry och Finlands Maskinbefälsförbund. Utifrån remissvaren gjordes mindre ändringar i motiveringen till propositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Överenskommelsens innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Vid 2016 års internationella arbetskonferens antogs de ändringar som den särskilda treparts-kommittén för sjöfart valde ut till koden i sjöarbetskonventionen. Ändringarna hänförde sig till både den juridiskt bindande delen av koden och delen med rekommendationer.

Ändringar som gäller trakasserier och mobbning

Regel 4.3 och därmed relaterade standard A4.3 gäller skydd av hälsa och säkerhet och förebyggande av olyckor. Där förutsätts att medlemsstaterna ska se till att sjömän är skyddade till sin hälsa och att deras arbetsmiljö ombord inte äventyrar deras hälsa och välmående. För fartyg ska utarbetas anvisningar för hantering av hälsa och säkerhet i arbetet med beaktande av relevanta internationella standarder. Med tanke på säkerheten ska det också tas hänsyn till risker som utmattning, bruk av alkohol eller droger och andra riskfaktorer på arbetsplatsen medför. För fartyg som har en besättning på minst fem personer ska inrättas en skyddskommitté. Olyckor och skador ska anmälas och rapporteras på tillbörligt sätt.

Enligt konventionens anvisning B4.3.1 som anknyter till ovannämnda standard bör bestämmelserna beakta ILO:s handlingsnormer i Accident prevention on board ship at sea and in port (Förebyggande av olyckor ombord på fartyg till sjöss och i hamn), 1996 och senare utgåvor, samt andra relaterade standarder, anvisningar och handlingsnormer för skydd av hälsa och säkerhet i arbetet från ILO och andra internationella organ, inklusive de exponeringsnivåer som de ställer upp. Till anvisningen har fogats ett omnämnande att hänsyn också bör tas till den senaste versionen av anvisningarna för eliminering av trakasserier och mobbning ombord på fartyg (Guidance on eliminating shipboard harassment and bullying), som Internationella sjöfartsorganisationen och Internationella transportarbetarefederationen gett ut tillsammans. Dessutom har till anvisning B4.3.6 i konventionen fogats en rekommendation att arbetarskyddets granskning också ska riktas till problem som beror på trakasserier och mobbning

De ändringar i konventionen som gäller trakasserier och mobbning är rekommendationer som inte är juridiskt bindande.

I Finland gäller för trakasserier och mobbning i anställningsförhållanden 18 § 3 mom. i arbetarskyddslagen (738/2002), där det föreskrivs att arbetstagaren ska på arbetsplatsen undvika trakasserier och annat osakligt bemötande som riktar sig mot andra arbetstagare och som medför olägenheter eller risker för deras säkerhet eller hälsa. Dessutom anges i 28 § i lagen att om det i arbetet förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande av en arbetstagare som medför olägenheter eller risker för arbetstagarens hälsa, skall arbetsgivaren sedan han fått information om saken med till buds stående medel vidta åtgärder för att avlägsna missförhållandet. Dessutom finns det bestämmelser om trakasserier i 14 § i diskrimineringslagen (1325/2014). Tillsyn över efterlevnaden av arbetarskyddslagen och delvis också över efterlev-

naden av diskrimineringslagen utövas av arbetarskyddsmyndigheten. Ändringen av anvisningarna i koden förutsätter inte ändringar i lagstiftningen.

Ändringar som gäller sjöarbetscertifikat

Sjöarbetskonventionens juridiskt bindande standard A5.1.3 gäller sjöarbetscertifikat och förklaring om iakttagande av arbetsvillkor till sjöss. I standarden ingår bestämmelser om giltighetstid och förnyelse av certifikat. Till standarden har fogats möjlighet för en behörig myndighet att förlänga ett gällande certifikats giltighetstid i högst fem månader i situationer där ett nytt certifikat inte genast efter förnyad inspektion kan utfärdas för fartyget eller göras tillgängligt ombord.

Dessutom har den till sjöarbetskonventionen bifogade mallblanketten för sjöarbetscertifikat ändrats så att en förlängning av certifikatets giltighetstid möjliggörs.

2 Motivering till lagförslagen

2.1 Lag om ändringar av koden i konventionen om arbete till sjöss

Propositionen syftar till att Finland ska kunna få sin lagstiftning att motsvara 2016 års ändringar av koden i ILO:s sjöarbetskonvention och att Finland ska kunna anmäla ILO att ändringarna för Finlands del träder i kraft samtidigt med andra länder som ratificerat sjöarbetskonventionen. Det föreslås att ändringarna av koden i konventionen godkänns och att de bestämmelser i ändringarna som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft genom lag.

Lagen ska innehålla tre paragrafer. I 1 § i lagen finns en bestämmelse om att de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i 2016 års ändringar i 2006 års konvention om arbete till sjöss gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

I 2 § i lagen föreskrivs att bestämmelser om sättande i kraft av de ändringar i koden som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt 3 § i lagen träder ändringarna av koden i konventionen i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

2.2 Lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg

Sådana fartyg i internationell trafik vars bruttodräktighet är minst 500 ska ha ett sjöarbetscertifikat. Ett sjöarbetscertifikat kan på begäran av redaren beviljas även andra fartyg. Ett sjöarbetscertifikat visar att arbets- och levnadsförhållandena för sjöpersonal som arbetar ombord på fartyget motsvarar den nationella lagstiftning genom vilket sjöarbetskonventionen från 2006 genomfördes.

Sjöarbetscertifikatet gäller i högst fem år. Sjöarbetscertifikatet och den bifogade förklaringen att sjöarbetsvillkor iaktas beviljas av Trafiksäkerhetsverket. Enligt 57 § 3 mom. i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009) förutsätts för beviljandet att Trafiksäkerhetsverket i fråga om de omständigheter som omfattas av dess behörighet konstaterat att det inte finns hinder för beviljande och att arbetarskyddsmyndigheten utifrån sin inspektion i sitt utlåtande till Trafiksäkerhetsverket konstaterat att det inte finns hinder för beviljande i fråga om de omständigheter som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens behörighet.

Fartyget beviljas ett nytt certifikat under förutsättning att det gjorts en förnyad inspektion ombord på fartyget. Ett nytt sjöarbetscertifikat som utfärdas för fartyget efter förnyad inspektion

ska gälla för en period som inte överskrider fem år räknat från utgångsdatum av det gällande certifikatet, förutsatt att den förnyade inspektionen genomförs tidigast tre månader innan ett gällande sjöarbetscertifikat upphör att gälla. När den förnyade inspektionen genomförs tidigare än tre månader innan ett gällande sjöarbetscertifikat upphör att gälla, ska det nya sjöarbetscertifikatet gälla under en period som inte överskrider fem år räknat från den dag den förnyade inspektionen genomförs.

Ändringen av koden i sjöarbetskonventionen innebär att sjöarbetscertifikatets giltighetstid kan förlängas i en situation där ett nytt certifikat inte genast kan utfärdas för fartyget och göras tillgängligt ombord. Certifikatets giltighetstid kan förlängas i högst fem månader, förutsatt att en förnyad inspektion genomförs innan det gällande sjöarbetscertifikatet upphör att gälla och det konstateras att fartyget fortfarande uppfyller nationella författningar och föreskrifter eller andra åtgärder genom vilka kraven i konventionen genomförs. Vår nationella lagstiftning uppfyller inte 2016 års ändring beträffande sjöarbetscertifikat i koden i sjöarbetskonventionen.

Det kan gå några dagar eller rentav några månader från det att redaren beställt en förnyad inspektion från arbetarskyddsmyndigheten till det att arbetarskyddsmyndigheten ger sitt förordande utlåtande och det kan tillställas Trafiksäkerhetsverket för beviljande av sjöarbetscertifikat. Arbetarskyddsmyndighetens förordande utlåtande kan fördröjas till exempel därför att inspektionen beställts bara lite före utgången av sjöarbetskonventionens giltighetstid. Både arbetarskyddsmyndigheten och Trafiksäkerhetsverket behöver tid för att göra sin del av arbetet för att bevilja certifikatet. Även leveransen av certifikatet till fartyget tar sin tid.

Möjligheten att förlänga sjöarbetscertifikatets giltighetstid är viktig, eftersom fartyget inte kan bege sig ut till sjöss utan ett gällande certifikat. När det görs en hamnstatskontroll på fartyget kontrolleras det först att fartyget har det certifikat och intyg som krävs. Om fartyget inte har ett gällande sjöarbetscertifikat, måste fartyget stanna i hamn. Fartyget kan fortsätta sin resa först när ett gällande certifikat blivit tillgängligt ombord på fartyget. Möjligheten att förlänga sjöarbetscertifikatets giltighetstid på viss tid medför också tidsmässig flexibilitet för ansökan om certifikat.

När arbetarskyddsinspektören har gjort en förnyad inspektion gör inspektören en anteckning om inspektionen i det sjöarbetscertifikat som finns ombord. Om inspektören bedömer att giltighetstiden för sjöarbetscertifikatet behöver förlängas, gör inspektören samtidigt en anteckning om det i certifikatet.

2.3 Lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart

Ovan under punkt 2.2 i propositionen har det redogjorts för svårigheterna att tillämpa 9 a § i arbetstidslagen för inrikesfart när det maximala antalet övertidstimmar tillämpas i situationer där arbete utförs i ett avlösningssystem. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att den totala arbetstiden inbegripande ordinarie arbetstid och övertidsarbete begränsas i stället för det maximala antalet övertidstimmar. Arbetstiden för en arbetstagare får inte överstiga i genomsnitt 48 timmar i veckan under en period på 12 månader eller under tiden för ett arbetsavtal för viss tid vars giltighetstid understiger ett år.

När den genomsnittliga arbetstiden per vecka räknas beaktas alla veckor med undantag för semester. I ett avlösningssystem höjer arbetsperioderna genomsnittet, medan de lediga perioderna sänker genomsnittet. Regleringssättet är bättre lämpat för situationer där arbetet har ordnats inom ramen för ett avlösningssystem och motsvarar den maximala arbetstid som anges i direktivet (2304 timmar).

Om det på fartyget bedrivs verksamhet dygnet runt under hela perioden med öppet vatten eller en stor del av den perioden, är det i praktiken nödvändigt att ordna arbetet i ett avlösningssystem. I praktiken bor arbetstagarna i dessa situationer på fartyget under arbetsperioderna. När arbetet ordnas i ett avlösningssystem så att arbetstagaren varannan vecka har en arbetsvecka och varannan vecka en ledig vecka (1:1 avlösning), kan arbetstiden per vecka under arbetsveckan bli 84 timmar. Den lediga vecka som följer på arbetsveckan jämnar dock ut arbetstiden per vecka till 42 timmar, vilket alltså understiger den maximala arbetstid som avses i den föreslagna bestämmelsen.

Bestämmelsen ska tillämpas på all inlandssjöfart oberoende av det arbetstidsarrangemang som tillämpas, men ändringens huvudsakliga effekter gäller situationer där det ovan avsedda avlösningssystemet tillämpas. Ändringen inverkar inte heller på uppkomsten av eller ersättningen för övertidsarbete.

3 Ikraftträdande

2016 års ändringar av koden i konventionen om arbete till sjöss från 2006 träder i kraft internationellt den 8 januari 2019. Lagen om ändringar av koden i konventionen om arbete till sjöss ska träda i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet. Den nämnda lagen och de ändringar som föreslås i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg föreslås träda i kraft samtidigt som ändringarna av koden i konventionen träder i kraft internationellt.

Den ändring som föreslås i arbetstidslagen för inrikesfart föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

4 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för bl.a. fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt riksdagens grundlagsutskotts tolkningspraxis täcker riksdagens befogenhet att godkänna internationella förpliktelser alla materiella bestämmelser om internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen.

Grundlagsutskottet har ansett att bestämmelser i en internationell konvention hör till området för lagstiftningen, om bestämmelsen gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om den sak som bestämmelsen gäller enligt grundlagen ska regleras i lag eller om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller som det enligt rådande uppfattning i Finland ska lagstiftas om saken. En bestämmelse om en internationell förpliktelse hör på dessa grunder till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/200 rd, GrUU 12/2000 rd och GrUU 445/2000 rd).

De ändringar av koden i sjöarbetskonventionen som gäller förlängning av sjöarbetscertifikats giltighetstid innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Bestämmelser om förfarande för beviljande av sjöarbetscertifikat finns i 57 § i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg och i 8 § i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg. De bestämmelser i koden som är juridiskt bindande hör till Finlands behörighet. Om dem har inte föreskrivits i EU och de faller inte heller inom landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet.

RP 48/2018 rd

Ändringarna av den bindande koden i sjöarbetskonventionen innehåller inte några bestämmelser som berör grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. i grundlagen. Således kan ändringarna godkännas med röstmajoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av ändringarna kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås att

riksdagen godkänner 2016 års ändringar av koden i konventionen om arbete till sjöss från 2006.

Med stöd av vad som anförts ovan och eftersom ändringarna innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

1.

Lag

om ändringar av koden i konventionen om arbete till sjöss

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i de i Genève den 9 juni 2016 antagna ändringarna i konventionen om arbete till sjöss ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i ändringarna som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

2.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg (395/2012) 8 §, sådan den lyder i lag 994/2014, som följer:

8 §

Inspektioner och utlåtanden för sjöarbetscertifikat

Arbetskyddsmyndigheten ska för utfärdande av ett i sjöarbetskonventionen avsett *sjöarbetscertifikat* ge ett utlåtande till Trafiksäkerhetsverket om de frågor som nämns i bilaga A5–1 till konventionen.

Innan arbetskyddsmyndigheten ger ett utlåtande enligt 1 mom. ska den ombord utföra de inspektioner inom dess behörighet som avses i sjöarbetskonventionen och som behövs för att bevilja, hålla i kraft eller förnya ett interimistiskt sjöarbetscertifikat eller ett sjöarbetscertifikat. Redaren ska skriftligt ansöka om ovannämnda inspektioner i god tid före inspektionstidpunkten. Arbetskyddsmyndigheten ska i sjöarbetscertifikatet göra en tillbörlig anteckning om en mellanliggande inspektion som utförts i syfte att hålla certifikatet i kraft.

Om arbetskyddsmyndigheten efter en förnyad inspektion som genomförts innan ett gällande sjöarbetscertifikat upphör att gälla konstaterar att ett fartyg fortfarande uppfyller de krav

RP 48/2018 rd

som föreskrivits för beviljande ett sjöarbetscertifikat, men ett nytt certifikat inte genast kan utfärdas för fartyget eller göras tillgängligt ombord innan giltighetstiden löper ut, kan arbetarskyddsmyndigheten förlänga certifikatets giltighetstid med högst fem månader.

Arbetarskyddsmyndigheten ska ge ett utlåtande till Trafiksäkerhetsverket för utfärdande av ett interimistiskt certifikat. Utlåtandet ska ges utan dröjsmål. En förutsättning för att utlåtande ska ges är att redaren har visat för arbetarskyddsmyndigheten att kraven i sjöarbetskonventionen iakttas och att arbetarskyddsmyndigheten har inspekterat fartyget. En inspektion ombord på fartyget behöver inte göras om den bedöms vara onödig.

Bestämmelser om sjöarbetscertifikat och om förutsättningarna för beviljande av sådana finns i 57 och 58 § i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009).

Närmare bestämmelser om inledande av inspektioner, när och hur de ska utföras och om anteckning om inspektioner i sjöarbetscertifikatet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 9 a § i lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart (248/1982) 9 a §, sådan den lyder i lag 1339/2016, som följer:

9 a §

Den maximala arbetstiden i inlandssjöfart

I inlandssjöfart får arbetstiden för en arbetstagare i genomsnitt inte överstiga 48 timmar i veckan under en period på 12 månader eller den kortare period som ett arbetsavtal för viss tid gäller.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 12 april 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Arbetsminister Jari Lindström

TEXT MED 2016 ÅRS ÄNDRINGAR I 2006 ÅRS SJÖARBETSKONVENTION

TEXT MED 2016 ÅRS ÄNDRINGAR I 2006 ÅRS SJÖARBETSKONVENTION

TEXTE DES AMENDEMENTS DE 2016 À LA CONVENTION DU TRAVAIL MARITIME, 2006

Ändringar i koden för regel 4.3 i konventionen från 2006

Amendements au code concernant la règle 4.3 de la convention du travail maritime, 2006

Anvisning B4.3.1 – Bestämmelser om olyckor, skador och sjukdomar i arbetet

Principe directeur B4.3.1 – Dispositions concernant les accidents du travail et les lésions et maladies professionnelles

Till slutet av punkt 1 fogas följande text:

A la fin du paragraphe 1, ajouter le texte suivant:

Hänsyn bör också tas till den senaste versionen av anvisningarna för eliminering av trakasserier och mobbning ombord på fartyg (*Guidance on eliminating shipboard harassment and bullying*), som Internationella sjöfartsorganisationen och Internationella transportarbetarefederationen gett ut tillsammans.

Il conviendrait de prendre en compte également la version la plus récente du document *Guidance on eliminating shipboard harassment and bullying* (Orientations sur l'élimination du harcèlement et de l'intimidation à bord des navires) publiée conjointement par l'International Chamber of Shipping et la Fédération internationale des ouvriers du transport.

I punkt 4 flyttas ordet "och" från slutet av underpunkt b till slutet av underpunkt c.

Följande nya underpunkt fogas till:
d) trakasserier och mobbning.

Au paragraphe 4, ajouter un nouvel alinéa:
d) harcèlement et intimidation.

Anvisning B4.3.6 – Utredningar

Principe directeur B4.3.6 – Enquêtes

I punkt 2 flyttas ordet "och" från slutet av underpunkt e till slutet av underpunkt f. Följande nya underpunkt fogas till:

Au paragraphe 2, ajouter un nouvel alinéa:

g) problem som beror på trakasserier och mobbning.

g) les problèmes résultant du harcèlement et de l'intimidation.

Ändringar i koden för regel 5.1 i konventionen från 2006

Amendements au code concernant la règle 5.1 de la convention du travail maritime, 2006

Standard A5.1.3 – Sjöarbetscertifikat och förklaring om iakttagande av arbetsvillkor till sjöss

Norme A5.1.3 – Certificat de travail maritime et déclaration de conformité du travail maritime

Texten i nuvarande punkt 4 flyttas till slutet av punkt 3.

Déplacer le texte de l'actuel paragraphe 4 à la fin du paragraphe 3.

RP 48/2018 rd

Nuvarande punkt 4 ersätts med följande:

Om det efter en förnyad inspektion som genomförts innan ett gällande sjöarbetscertifikat upphör att gälla konstateras att ett fartyg fortfarande uppfyller nationella författningar och föreskrifter eller andra åtgärder för tillämpning av kraven i denna konvention, men ett nytt certifikat inte genast kan utfärdas för fartyget eller göras tillgängligt ombord, kan en behörig myndighet eller en erkänd organisation som är bemyndigad för detta syfte utan hinder för punkt 1 i denna standard förlänga certifikatets giltighetstid i högst fem månader från datumet då det befintliga certifikatet upphör att gälla och underteckna certifikatet i överensstämmelse med detta. Det nya certifikatet gäller i högst fem år från den dag som fastställs i punkt 3 i denna standard.

Bilaga A5-II – Sjöarbetscertifikat

Till slutet av mallblanketten för sjöarbetscertifikat fogas följande text:

Förlängning av giltighetstiden efter förnyad inspektion (vid behov)

Härmed intygas att fartyget utifrån en förnyad inspektion konstaterades fortfarande uppfylla nationella författningar och föreskrifter eller andra åtgärder för tillämpning av kraven i denna konvention och att giltighetstiden för detta sjöarbetscertifikat förlängs i överensstämmelse med punkt 4 i standard A5.1.3 till och med (högst fem månader från utgångsdatumet för det nuvarande certifikatet), så att ett nytt certifikat kan utfärdas och certifikatet göras tillgängligt ombord.

Datum för slutförande av den förnyade inspektion som denna förlängning av giltighetstiden baserar sig på:

.....

Underskrift:.....
(den bemyndigade tjänstemannens underskrift)

Ort:.....

Remplacer l'actuel paragraphe 4 par le texte suivant:

Nonobstant le paragraphe 1 de la présente norme, lorsqu'il ressort d'une inspection effectuée aux fins du renouvellement d'un certificat de travail maritime avant son échéance que le navire continue d'être conforme à la législation nationale ou aux autres mesures mettant en œuvre les prescriptions de la présente convention, mais qu'un nouveau certificat ne peut être délivré et mis à disposition à bord immédiatement, l'autorité compétente, ou l'organisme reconnu dûment habilité à cet effet, peut proroger et viser le certificat pour une durée n'excédant pas cinq mois à partir de la date d'échéance du certificat en cours. Le nouveau certificat est valide pour une durée n'excédant pas cinq ans à partir de la date prévue au paragraphe 3 de la présente norme.

Annexe A5-II – Certificat de travail maritime

Ajouter le texte suivant à la fin du modèle de certificat de travail maritime:

Prorogation du certificat après l'inspection effectuée aux fins de son renouvellement (le cas échéant)

Il est certifié que, suite à l'inspection aux fins de renouvellement, le navire continue d'être conforme à la législation nationale ou aux autres mesures mettant en œuvre les prescriptions de la présente convention. En conséquence, le présent certificat est prorogé conformément aux dispositions du paragraphe 4 de la norme A5.1.3, jusqu'au..... (pas plus de cinq mois après la date d'échéance du certificat en cours) dans l'attente de la délivrance et de la mise à disposition à bord du nouveau certificat.

Date de l'inspection aux fins de renouvellement sur la base de laquelle la prorogation est établie:

.....

Signé:.....
(Signature du fonctionnaire autorisé)

Lieu:.....

RP 48/2018 rd

Datum:.....
(Vid behov myndighetens sigill eller
stämpel)

Date:.....
(Sceau ou cachet, selon le cas, de l'autorité)

2.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg (395/2012) 8 §, sådan den lyder i lag 994/2014, som följer:

Gällande lydelse

8 §

Inspektioner och utlåtanden för sjöarbetscertifikat

Arbetarskyddsmyndigheten ska för utfärdande av ett i sjöarbetskonventionen avsett sjöarbetscertifikat ge ett utlåtande till Trafiksäkerhetsverket om de frågor som nämns i bilaga A5-1 till konventionen.

Innan arbetarskyddsmyndigheten ger ett utlåtande enligt 1 mom. ska den ombord utföra de inspektioner inom dess behörighet som avses i sjöarbetskonventionen och som behövs för att bevilja, hålla i kraft eller förnya ett interimistiskt sjöarbetscertifikat eller ett sjöarbetscertifikat. Redaren ska skriftligt ansöka om ovannämnda inspektioner i god tid före inspektionstidpunkten. Arbetarskyddsmyndigheten ska i sjöarbetscertifikatet göra en tillbörlig anteckning om en mellanliggande inspektion som utförts i syfte att hålla certifikatet i kraft.

Arbetarskyddsmyndigheten ska ge ett utlåtande

Föreslagen lydelse

8 §

Inspektioner och utlåtanden för sjöarbetscertifikat

Arbetarskyddsmyndigheten ska för utfärdande av ett i sjöarbetskonventionen avsett sjöarbetscertifikat ge ett utlåtande till Trafiksäkerhetsverket om de frågor som nämns i bilaga A5-1 till konventionen.

Innan arbetarskyddsmyndigheten ger ett utlåtande enligt 1 mom. ska den ombord utföra de inspektioner inom dess behörighet som avses i sjöarbetskonventionen och som behövs för att bevilja, hålla i kraft eller förnya ett interimistiskt sjöarbetscertifikat eller ett sjöarbetscertifikat. Redaren ska skriftligt ansöka om ovannämnda inspektioner i god tid före inspektionstidpunkten. Arbetarskyddsmyndigheten ska i sjöarbetscertifikatet göra en tillbörlig anteckning om en mellanliggande inspektion som utförts i syfte att hålla certifikatet i kraft.

Om arbetarskyddsmyndigheten efter en förnyad inspektion som genomförts innan ett gällande sjöarbetscertifikat upphör att gälla konstaterar att ett fartyg fortfarande uppfyller de krav som föreskrivits för beviljande ett sjöarbetscertifikat, men ett nytt certifikat inte genast kan utfärdas för fartyget eller göras tillgängligt ombord innan giltighetstiden löper ut, kan arbetarskyddsmyndigheten förlänga certifikatets giltighetstid med högst fem månader.

Arbetarskyddsmyndigheten ska ge ett utlåtande till Trafiksäkerhetsverket för utfärdande av ett interimistiskt certifikat. Utlå-

RP 48/2018 rd

Gällande lydelse

tande till Trafiksäkerhetsverket för utfärdande av ett interimistiskt certifikat. Utlåtandet ska ges utan dröjsmål. En förutsättning för att utlåtande ska ges är att redaren har visat för arbetarskyddsmyndigheten att kraven i sjöarbetskonventionen iakttas och att arbetarskyddsmyndigheten har inspekterat fartyget. Det behöver inte göras någon inspektion ombord om det bedöms som onödigt.

Bestämmelser om sjöarbetscertifikat och om förutsättningarna för beviljande av sådana finns i 57 och 58 § i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009).

Närmare bestämmelser om inledande av inspektioner, när och hur de ska utföras och om anteckning om inspektioner i sjöarbetscertifikatet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

tandet ska ges utan dröjsmål. En förutsättning för att utlåtande ska ges är att redaren har visat för arbetarskyddsmyndigheten att kraven i sjöarbetskonventionen iakttas och att arbetarskyddsmyndigheten har inspekterat fartyget. *En inspektion ombord på fartyget behöver inte göras om den bedöms vara onödigt.*

Bestämmelser om sjöarbetscertifikat och om förutsättningarna för beviljande av sådana finns i 57 och 58 § i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009).

Närmare bestämmelser om inledande av inspektioner, när och hur de ska utföras och om anteckning om inspektioner i sjöarbetscertifikatet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 9 a § i lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart (248/1982) 9 a §, sådan den lyder i lag 1339/2016, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 a §

9 a §

Den maximala tiden för övertidsarbete i inlandssjöfart

*Den maximala **arbetstiden** i inlandssjöfart*

I inlandssjöfart får övertidsarbetet för en arbetstagare uppgå till högst 384 timmar per år. Om arbetstagaren arbetar i ett anställningsförhållande för viss tid som understiger ett år, är den genomsnittliga maximala tiden för övertidsarbete åtta timmar per vecka.

I inlandssjöfart får arbetstiden för en arbetstagare i genomsnitt inte överstiga 48 timmar i veckan under en period på 12 månader eller den kortare period som ett arbetsavtal för viss tid gäller.

Denna lag träder i kraft den 20 .
